

До ювілею професора Тамари Миколаївни Христич

У квітні 2013 р. святкує ювілей відомий вчений-гастроентеролог, професор кафедри сімейної медицини Буковинського державного медичного університету, доктор медичних наук, професор Тамара Миколаївна Христич.

Народилася Тамара Миколаївна 22 квітня 1943 р. у м. Шуро-Абад Кулябського району Таджицької РСР у сім'ї військовослужбовця, тому дитинство було пов'язане з постійними переїздами — спочатку до Молдови, потім до Туркменії та України.

У 1957 р. Тамара Миколаївна вступила до Чернівецького медичного училища, в 1960 р. отримала диплом фельдшера і призначення на посаду фельдшера у мальовничому с. Банилів (тоді Вашківського району), а у 1963—1964 рр. — старшої медичної сестри дитячого відділення Вишницької ЦРЛ. Працюючи середнім медичним працівником, вона отримала безцінний досвід лікувально-профілактичної роботи, зрозуміла необхідність і важливість роботи медиків усіх рангів для досягнення кінцевої мети — одужання і реабілітації хворого, заслужила повагу як спеціаліст. Маючи невгамовний характер і прагнучи нових знань, Тамара Миколаївна мріяла про вищу освіту, в цьому її підтримувала сім'я і чоловік — Дмитро Васильович.

У 1964 р., успішно склавши вступні іспити, Тамара Миколаївна стала студенткою Чернівецького медінституту, де всі 6 років училася, приділяючи увагу сім'ї і виховуючи доньку (але таких, як вона, на курсі було близько 70% з достатньо великим стажем і сім'ями). Вже з 3-го курсу вона стала активною учасницею студентського наукового товариства медінституту, ввійшовши до його ради. У 1967 р. стала переможницею Всеукраїнської конференції студентів та молодих вчених у м. Одесі.

У 1970 р., отримавши диплом, Тамара Миколаївна працювала в гастроентерологічному відділенні Чернівецької ОКЛ, де на той час панувала високоінтелектуальна наукова атмосфера завдяки зусиллям завідувача кафедри факультетської терапії професора О.І. Самсон. Вона почала працювати над кандидатською дисертацією за темою «Зовнішньосекреторна функція підшлункової залози при виразковій хворобі залежно від періоду захворювання та лікування», яку успішно захистила у 1974 р. Тамара Миколаївна розробила концепцію щодо необхідності враховувати стан зовнішньосекреторної функції залози в лікуванні й прогнозуванні рецидивів виразкової хвороби. Саме в цей період розпочалася її наукова співпраця з Дніпропетровським науково-дослідницьким інститутом гастроентерології, зокрема зі співробітниками відділу захворювань печінки і підшлункової залози (завідувач — професор Ю.І. Рафес), яка досі триває. Завдяки цій співпраці вперше в Україні було запропоновано використання секретину в лікуванні виразкової хвороби. Крім того, вперше в Україні і світі показано позитивний вплив болгарського препарату — «Алмагелю» — на стан зовнішньосекреторної функції підшлункової залози при виразковій хворобі.

З 1973 р. Тамара Миколаївна почала працювати асистентом кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб Буковинського державного медичного університету. Це був період становлення її як лікаря, науковця, так і педагога. Доля подарувала їй зустріч з такими педагогами і клініцистами, як професори Г.Й. Бурчинський та І.К. Владковський, доценти І.К. Мохунь і Я.Д. Кричин.

Працюючи асистентом кафедри факультетської терапії (1977—1990), а з 1990 р. — доцентом

цієї кафедри, Тамара Миколаївна продовжувала наукові дослідження. Наукові здобутки лягли в основу докторської дисертації на тему «Клініко-патогенетичне обґрунтування реабілітаційно-етапного лікування хронічного панкреатиту», яку вона захистила у 1996 р. У ній вона вперше в Україні обґрунтувала диференційований підхід до лікування та реабілітації хворих з хронічними рецидивуючими, інфільтративними, фіброзуючими панкреатитами з урахуванням тяжкості перебігу захворювання, супутньої патології, інтенсивності процесів оксидативного стресу, протіоксидантних систем захисту та особливостей хроноритмів і поетапного лікування хворих: стаціонар — відділення реабілітації — поліклініка — санаторій (профілакторій). Тамара Миколаївна з вдячністю, повагою і шаную згадує про допомогу, яку надали їй заслужені діячі науки і техніки України Григорій Тимофійович Пісько, Олена Іларіонівна Самсон, член-кореспондент АПН України Василь Павлович Пішак, заслужений лікар України професор Олександр Іванович Волошин, професор Іван Федорович Мещишен, доцент Іван Петрович Дишук.

Тамара Миколаївна — авторка близько 500 наукових праць, зокрема 5 монографій, 17 навчальних посібників, 8 методичних рекомендацій, 38 раціоналізаторських пропозицій і 7 деклараційних патентів на винахід. Результати досліджень опубліковано у вітчизняних і зарубіжних наукових виданнях.

Коло наукових інтересів професора Т.М. Христич не обмежується лише питаннями гастроентерології, панкреатології. Її роботи стосуються також патофізіологічних проблем у клініці внутрішніх хвороб, особливо механізмів розвитку синдрому системної запальної відповіді на пошкодження, хронічної генералізованої та локальної запальної реакції при коморбідності таких захворювань, як хронічний панкреатит, хронічне обструктивне захворювання легень та ішемічна хвороба серця. Низка її праць присвячена проблемам екології, клінічної імунології та клінічної фармакології. Працюючи на базі обласного клінічного госпітально інвалідів війни (з 1996 до 2001 р. Т.М. Христич — професор кафедри госпітальної терапії та клінічної фармакології Буковинської медичної академії), глибоко вивчала геронтологічні аспекти патології внутрішніх органів, особливості фармакокінетики, фармакодинаміки певних препаратів, що докладно викладено в монографіях «Хронический панкреатит: нерешенные проблемы», «Хронічний бронхіт: диференційований підхід до лікування і профілактики з урахуванням віку» та «Хроническое легочное сердце: современные концепции». З цієї проблеми вона

тісно співпрацювала з Київським науково-дослідницьким інститутом геріатрії і геронтології.

З 2001 р., пропрацювавши на всіх терапевтичних кафедрах Буковинського державного медичного університету, до сьогодні Тамара Миколаївна обіймає посаду професора кафедри сімейної медицини, постійно працює над самовдосконаленням, розвиває науку в рідному навчальному закладі. Вона також підтримує тісні зв'язки з науковцями України та близького зарубіжжя.

Під керівництвом професора Т.М. Христич виконано 5 кандидатських дисертацій (кожна з них присвячена новим значущим механізмам коморбідності патологій) і 2 магістерські кваліфікаційні роботи. Входить до складу спеціалізованих вчених рад за спеціальністю «внутрішні хвороби» при Донецькому національному медичному університеті і за спеціальністю «загальна практика/сімейна медицина» при Луганському державному медичному університеті.

Різносторонньою є також громадська діяльність Т.М. Христич — з 1980 р. її чотири рази обирали депутатом районної ради і членом виконкому; вона неодноразово входила до складу вченої ради Буковинського державного медичного університету; є членом вченої ради факультету післядипломної освіти Буковинського державного медичного університету, ЦМК, ПМК з терапевтичних дисциплін; членом правління товариства гастроентерологів України; членом правління асоціації терапевтів м. Чернівці ім. В.Х. Василенка; членом правління асоціації сімейних лікарів Чернівецької області, а також членом Міжнародного, Європейського та Українського панкреатологічних клубів, членом президії Українського клубу панкреатологів, головою Клубу панкреатологів Буковини, членом редакційної колегії журналу «Вестник Клуба панкреатологов».

Тамара Миколаївна багато зробила для розвитку панкреатології не лише на Буковині, а й в Україні в цілому. Її роботи неодноразово друкували у матеріалах зустрічей Європейського клубу панкреатологів, Міжнародної асоціації панкреатологів. Професор Т.М. Христич постійно доповідає про результати своїх досліджень на наукових форумах у далекому зарубіжжі, в Росії, Україні, на зустрічах Українського клубу панкреатологів.

Тамара Миколаївна — приваблива, інтелігентна, високоосвічена людина, з якою приємно спілкуватися та співпрацювати. Медицина для неї — не лише зміст її життя, а й головна радість (так вважають її учні).

*Вітаємо Тамару Миколаївну зі славним ювілеєм!
Бажаємо здоров'я, подальшої плідної праці та
всього найкращого!*